

TARBIJAVAIKLUSTE KOMISJONI OTSUS

Asja number	19-1/20-02359-016
Otsuse kuupäev	27. juuli 2020
Komisjoni koosseis	Esimees Aase Sammelselg, liikmed Elnara Nadžafova, Kristina Jerjomina
Tarbija	
Kaupleja	Elfo OÜ, 12766049
Tarbija nõue	Tasu osaline tagastamine.
Asja läbivaatamise aeg	7. juuli 2020

Resolutsioon:

Komisjon otsustas:

1. avaldus rahuldada;
2. osaühingul Elfo tagastada tarbijale 575,00 (viissada seitsekümmend viis) eurot;
3. kauplejal täita komisjoni otsus 30 päeva jooksul arvates selle Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti veebilehel avaldamise päevale järgnevalt päevast.

Kui pooled komisjoni otsusega ei nõustu ja seda ei järgi, on neil õigus pöörduda sama vaidluse läbivaatamiseks maakohtusse.

Kaupleja peab 30 päeva jooksul arvates otsuse ameti veebilehel avaldamise päevale järgnevalt päevast teatama kirjalikult Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametile otsuse täitmisest või samas asjas maakohtusse pöördumisest, lisades ära kirja maakohtule esitatud hagiavaldusest.

Asjaolud:

Pooled sõlmisid 14. jaanuaril 2020 lepingu, millega kaupleja võttis enesele kohustuse komplekteerida ja paigaldada tarbija ehitises elektrikilp ning teha vajalikud ühendused ja tarbija võttis enesele kohustuse tasuda kauplejale töö eest arvestusega 25,00 eurot (k/m-ta) tunnis ning materjalide eest 1 411,13 eurot. Tarbija tasus 15. jaanuaril 2020 kauplejale 1 411,13 eurot ning töö eest kaupleja nõudel 575,00 eurot.

Tarbija väidab, et kaupleja paigaldatud kilp ja ühendused ei vasta olulises osas nõuetele. Süvistatav kilp paigaldati seinale; kilbi skeem ei ole ehitise

elektripaigaldisega kooskõlas; kilbi montaaž ei ole vaadeldav ja puudub juhtmete tähistus; kilbis ja selle piirkonnas on ühendusi ja teravate servadega löikekohti, millest tekib kaablite vigastamise oht; osaliselt on kasutatud koormusele mittevastavaid kaableid, juhtme ristlõikele mittevastavaid jätkuhülssse ja sobimatuid sooni; ühenduste tegemisel ja isoleerimisel ei ole tagatud tuleohutusnõuded.

Tarbija nõudis veebruaris 2020 kauplejalt töö parandamist või tööraha (575,00) tagastamist. Aprillis 2020 tellis tarbija parandustöö teiselt ettevõtjalt. Tarbija nõuab kauplejalt töötasu tagastamist.

Kaupleja seisukoht:

Kaupleja on seisukohal, et lepingu täitmisel selgusid olulised asjaolud, mille tõttu ei saanud lepingut kokkulepitud viisil täita. Tellitud kilp ei mahtunud süvisesse. Töö osutus prognoositust mahukamaks; hoonesse eelnevalt paigaldatud kaablid olid markeerimata ja ebakompetentselt paigaldatud. Ühenduste loomiseks oli vaja kaableid pikendada, milleks kasutati ühendusklemme. Kokkulepitud töö oli üksnes süsteemi korrastamise esimeseks etapiks; juhtmete otsad on jäetud pikemad, et saaks teha hilisemaid ühendusi. Kaupleja väidab, et töö jäi lõpetamata projekti puudumise ja alanud vaidluse ning kehtestatud eriolukorra tõttu.

Komisjoni põhjendus:

Võlaõigusseaduse (VÕS) § 3 p 1 järgi tekib võlasuhe muu hulgas lepingust. Esitatud tõendite järgi põhineb vaidlusalune õigussuhe töövõtulepingul. VÕS § 635 järgi kohustub töövõtja töövõtulepinguga valmistama või muutma asja või saavutama teenuse osutamisega muu kokkulepitud tulemuse (töö), teine isik (tellija) aga maksma selle eest kokkulepitud tasu.

Pooltel ei ole vaidlust lepingu sõlmimise ja töö sisu üle. Tarbija tellis kauplejalt projektile vastava elektrikilbi komplekteerimise ja paigaldamise, sh vajalike ühenduste loomise. Pooltel on vaidlus lepingu kohase täitmise üle ehk selles, kas kaupleja poolt elektrikilbi paigaldamise ja ühenduste loomisega saavutati kokkulepitud tulemus või mitte.

Tarbija väidab, et lepingu eesmärgiks oli saada hoonesse nõuetekohane elektripaigaldis; kaupleja kinnitab, et teadis tarbija eesmärgi, kuid selle saavutamiseks ei piisa üksnes kokkulepitud tööst. Nõuetekohase tulemuse saavutamiseks tuleks hoones teha olulises mahus teisi elektritöid.

Hinnates poolte selgitusi ja esitatud tõendeid kogumis leiab komisjon, et kaupleja on

lepingut rikkunud ja vastutab lepingu rikkumise eest.

VÕS § 641 järgi peab töö vastama lepingutingimustele. Lepingutingimustele peavad vastama ka töö juurde kuuluvad dokumendid. Töö ei vasta lepingutingimustele eelkõige siis, kui sellel ei ole kokkulepitud omadusi. Töö omadustes kokkuleppe puudumisel ei vasta töö lepingu tingimustele kui tulemus ei sobi teatud otstarbeks, milleks tellija seda vajab ja mida töövõtja lepingu sõlmimise ajal teadis või pidi teadma, kui tellija võis mõistlikult tugineda töövõtja erialastele oskustele või teadmistele, muul juhul aga otstarbeks, milleks seda liiki tööd tavaliselt kasutatakse. Töövõtja ei vastuta töö lepingutingimustele mittevastavuse eest, mis tulenes tellija juhistest, tellija poolt muretses materjali puudustest või kolmanda isiku eeltöödest, kui töövõtja juhiseid, materjali või eeltöid piisavalt kontrollis.

Esmalt juhib komisjon kaupleja tähelepanu VÕS §-le 636, mille järgi eeldatakse, töövõtulepingu ese (töö) antakse tellijale üle. Kui pooled ei ole tarbijatöövõtulepingu puhul töövõtulepingu eseme üleandmise aega kindlaks määranud, peab töövõtja eseme üleandmise kohustuse täitma viivitamata, kuid mitte hiljem kui 30 päeva möödumisel lepingu sõlmimisest (lg 5).

Komisjonile ei ole esitatud mingeid tõendeid, millest saaks järeldada, et kaupleja tegi endast oleneva, et nõuetekohane töö hiljemalt 15.veebruariks 2020 tarbijale üle anda. Puudub töö üleandmise akt, milles tehtud tehtud töö kajastuks. Puudub alus arvata, et töö üleandmine jäi toimumata/vormistamata üksnes tekkinud vaidluse või eriolukorra tõttu. Mistahes vaidlus ei takista kauplejal tehtud tööd nõuetekohaselt dokumenteerida ja üleandmist/vastuvõtmist tellijale pakkuda.

Kuivõrd töö üleandmist ei toimunud, saab komisjon tulemuse hindamisel lähtuda poolte selgitustest ja tarbija esitatud 16.aprilli 2020 elektripaigaldise ülevaatus aktist. Aktis on kajastatud kilbi paigaldamises ja ühendustes mitmeid olulisi puudusi, mille olemasolu kaupleja iseenesest ei vaidlusta. Aktile lisatud fotod kinnitavad akti kantud märkusi ja järeldusi. On ilmne, et elektripaigaldis ei ole nõuetekohane ning kaupleja tehtud töö tulemusena tarbija lepingu eesmärki ei saavutanud.

VÕS § 642 alusel vastutab töövõtja lepingutingimustele mittevastava töö eest. Majandus ja kutsetegevuses tegutseva isiku ja tarbija vahel ehitise tehnosüsteemi töid hõlmava lepingu puhul eeldatakse kahe aasta jooksul, et ilmnunud lepingutingimustele mittevastavus oli olemas töö üleandmise ajal, kui selline eeldus ei ole vastuolus töö või puuduse olemusega. Komisjonile esitatud tõendite põhjal puudub mistahes alus arvata, et aprillis 2020 tuvastatud puudused tekkisid peale kaupleja poolt töö lõpetamist.

Komisjon märgib, et muud ehitise elektrisüsteemis esinevad võimalikud puudused ei vabanda kaupleja rikkumisi. Esmalt seetõttu, et kauplejalt tuleb eeldada, et ta viib ennast enne lepingu sõlmimist võimalike vajalike ettevalmistustega kurssi ja teeb pakkumuse, milles on eeltööde tegemise või siis nende puudumisega arvestatud. Teiseks aga seetõttu, et ehitise elektrisüsteemi korrastamine tervikuna ei olnud kõnealuse lepingu esemeks. Kaupleja pidi tegema nõuetekohase töö lepingus ettenähtud mahus. Kui seda ei saanud teha vajaliku ettevalmistuseta, pidanuks kaupleja seda tarbijale selgitama ning töö tegemiseks ettenähtava tähtaja vajalike eeltööde valmimisega siduma.

Komisjoni arvates on kaupleja sõlminud lepingu ilma piisavas mahus lepingueelseid läbirääkimisi pidamata ja tarbijale vajalike selgitusi andmata. Tarbijakaitseseaduse § 3 järgi on tarbijal õigus saada pakutava kauba või teenuse kohta vajalikku ja tõest teavet teadliku valiku tegemiseks ning õigeaegset teavet võimalike riskide kohta (lg 2). TKS § 4 järgi on tarbijal õigus saada majandushuvide kaitse seisukohalt vajalikku teavet. Kaupleja on kohustatud avaldama sõlmitava lepingu kohta teavet sellises ulatuses ja korras, mis vastab võlaõigusseaduses või muus seaduses sätestatud lepingueelse teabe andmise kohustusele ja tarbijakaitseseaduses nimetatud tingimustele.

VÕS § 14-1 järgi peab tarbijaga lepingueelseid läbirääkimisi pidav või muul viisil lepingu sõlmimist ettevalmistav ettevõtja tarbijale, enne lepingu sõlmimist või selleks tarbija poolt siduva pakkumise tegemist, selgel ja tarbijale arusaadaval viisil teatavaks tegema seaduses ettenähtud teabe, sh lepingu eseme põhiomadused lepingu esemele ja teabe esitamise viisile kohases ulatuses ning tarbijale äratuntavalt huvi pakkuvad asjaolud (§ 14 lg 2).

Komisjoni arvates pidi kaupleja ära tundma, et elektrikilbi paigaldamiseks on vajalikud teatavad ettevalmistused, sh süvistatava kilbi jaoks sobiva süvise tegemine või siis kilbis ühendatavate ja hoones asuvate kaablite sobivuse tagamine. Kauplejalt tuleb eeldada, et objekt on enne lepingu sõlmimist üle vaadatud ning töö sisu puudutavad olulised asjaolud tarbijaga läbi räägitud. Komisjon on seisukohal, et ebaselgus ettevalmistustööde vajalikkuses tuleneb kaupleja hooletusest ja selgituskohustuse täitmata jätmisest ning sellega seotud riisiko tuleb jätta kaupleja kanda.

VÕS § 646 alusel võib tellija nõuda kauplejalt lepingutingimustele mittevastava töö parandamist või uue töö tegemist, kui sellega ei põhjustata töövõtjale ebamõistlikke kulusid või põhjendamatuid ebamugavusi, arvestades muu hulgas asja väärtust ja lepingutingimustele mittevastavuse olulisust. Töövõtja võib töö parandamise asemel teha lepingutingimustele vastava uue töö. Kui tellija nõuab õigustatult parandamist ja töövõtja ei tee seda mõistliku aja jooksul, võib tellija töö ise parandada või lasta seda teha ja nõuda töövõtjalt selleks tehtud mõistlike kulutuste hüvitamist.

Komisjon nõustub tarbijaga selles, et kaupleja tehtud töö ei ole tarbija jaoks väärtust. Tarbija ei soovinud kauplejalt ajutisi lahendusi, vaid nõuetele vastava elektrikilbi paigaldamist ja nõuetekohaseid ühendusi.

Tarbiija on nõudnud kauplejalt töö parandamist, kuid kaupleja ei ole seda mõistliku aja kestel teinud. Töövõtja poolt mõistliku aja kestel töö parandamata jätmist või parandamisest keeldumist hinnatakse lepingu olulise rikkumisena (VÕS § 646). Tarbija on kaotanud huvi lepingu täitmise vastu ning nõuab paigaldustasu tagastamist. Tarbija avaldus on hinnatav lepingu ülesütlemisena VÕS § 355 tähenduses. Kui tellija on lepingu üles öelnud kaupleja kohustuse rikkumise tõttu, puudub töövõtjal õigus tasule (lg 2).

Eelnevat kokku võttes leiab komisjon, et tarbija nõue põhjendatud ja tuleb rahuldada.

TKS § 60 lg 2 järgi kui pooled komisjoni otsusega ei nõustu ja seda ei järgi võivad nad pöörduda sama vaidluse läbivaatamiseks maakohtusse.

Aase Sammelselg

Elnara Nadžafova

Kristina Jerjomina

/allkirjastatud digitaalselt/